

Nov način financiranja skupne porabe

S 1. 1. 1988 prehajamo na nov način financiranja skupne porabe in sicer glede na zakon o celotnem prihodu in dohodku, sprejet v letu 1986 (Ur. l. SFRJ, št. 72/86).

Spremembe korenito posegajo na poslovanje družbenih dejavnosti, predvsem kar zadeva kulturo in telesno kulturo. Na podlagi zakona o obračunavanju in plačevanju prispevkov za zadovoljevanje skupnih potreb na področju družbenih dejavnosti (Ur. l. SRS, št. 40/87) se prispevki plačujejo iz dohodka po sedežnem principu, po osnovi, od katere se po posebnem zakonu obračunava in plačuje davek iz dohodka TOZD za naslednje dejavnosti:

- usmerjeno izobraževanje in skupne naloge vzgoje in izobraževanja v skladu s posebnim zakonom,
- raziskovalna dejavnost,
- zdravstvo (za storitve zobne protetike, za reševalne prevoze, ki niso sestavni del nujne medicinske pomoči in za zdraviliško zdravljenje, ki ne pomeni nadaljevanja bolnišničnega zdravljenja),
- zaposlovanje (za opravljanje strokovnih opravil na področju zaposlovanja na podlagi programov skupnosti za zaposlovanje),
- pokojninsko in invalidsko zavarovanje (za zavarovalno dobo s povečanjem),
- kultura,
- telesna kultura.

Iz osebnega dohodka se plačujejo prispevki po osnovi bruto osebnega dohodka za sledeče dejavnosti:

- osnovno izobraževanje po domicilnem principu,
- otroško varstvo (del po domicilnem principu za osnovno dejavnost in del po sedežnem principu za porodniško),
- socialno skrbstvo (po domicilnem principu),
- pokojninsko in invalidsko zavarovanje (razen za naloge, ki se financirajo iz dohodka),
- zdravstvo (razen nalog, ki se financirajo iz dohodka) po sedežnem principu,
- zaposlovanje — za uresničevanje pravic in zavarovanje za primer brezposelnosti.

Navedene spremembe v načinu financiranja imajo za posledico tudi nujnost sprememb prispevnih stopenj tako zaradi prehoda na druge viire in osnove (kultura, telesna kultura) kot zaradi povečanja BOD zaradi prehoda ostalih dejavnosti na BOD.

Prav tako morajo samoupravne interesne skupnosti skladno s spremembami obračunskega zakona spremeniti tudi temelje svojih planov za obdobje 1986—1990.

Z novim načinom financiranja družbenih dejavnosti in s tem povečane obremenitve osebnih dohodkov ne pride do zmanjševanja neto OD, temveč do povečanja mase za bruto OD.

Navedene spremembe stopenj so izračunane iz podatkov za obdobje I. — IX. 1987 na podlagi izdelane metodologije Zavoda SRS za družbeno planiranje, s tem da naj bi zagotovile isti obseg sredstev kot v letu 1987. Zaradi tega, ker se za leto 1988 za sedaj ne morejo natančno opredeliti vsa gibanja, bodo stopnje v prvih mesecih leta 1988 doživljale spremembe, prav tako pa se bodo morale spreminjati tudi v skladu s sprejetim interventnim zakonom za leto 1988, ki omejuje skupno porabo.

Spremenjenimi stopnjami, vključujoč SPIZ (19,09), bo skupna obremenitev OD za gospodarstvo občine znašala cca 38%, kar je na povprečju SRS, za katerega se predvideva višina 38,24%.

Vse stopnje, ki imajo vir v dohodku, so odvisne od njegove višine, zato so prispevali po teh stopnjah le-temu ustavno prilagajajo.

Poleg družbenih dejavnosti se spreminja tudi stopnja za SIS za pospeševanje proizvodnje hrane, ki bo znašala skupaj 0,65 in se bo plačevala iz dohodka po davčni osnovi (stara stopnja 0,75 se je plačevala iz BOD po osnovi BOD).

Spremenjene stopnje ne smejo povzročiti dodatnih obremenitev gospodarstva. Navedene stopnje niso nominalno primerljive z dosedanjimi zaradi različnih osnov in virov.

Pregled spremenjenih stopenj (vsebovane so samo prispevne stopnje za skupno porabo v občini):

dejavnost	nova stopnja	stara stopnja
1. ZDRAVSTVO:		
a) iz BOD	10,91	0,49
b) iz dohodka	0,67	13,09 (po osnovi BOD)
2. IZOBRAŽEVANJE:		
a) iz BOD	4,41	5,02
3. OTROŠKO VARSTVO:		
a) iz BOD (domicil)	1,08	1,23
b) iz BOD (sedež)	2,56	2,30
4. KULTURA:		
a) iz dohodka	0,80	0,48 (iz BOD po osnovi BOD)
5. TELESNA KULTURA:		
a) iz dohodka	0,34	0,20 (iz BOD po osnovi BOD)
6. ZAPOSLJEVANJE:		
a) iz dohodka	0,18	0,25 (iz doh. po osnovi BOD)
7. SOCIALNO SKRBTSTVO:		
a) iz BOD	0,77	0,84
8. RAZISKOVANJE:		
a) iz dohodka	0,04	0,02 (po osnovi dohodka)

Inovacijska dejavnost v občini Grosuplje

O inovacijski dejavnosti govorimo v naši družbi že lep čas. Ob analiziranju stanja na tem področju občasno sprejemamo različne dogovore, priporočila, stališča in sklepe. Skupščina SRS je v letu 1986 ob obravnavi analize uveljavljanja inovativnosti združenih delavcev ponovno sprejela nekatera stališča, sklepe in priporočila, katera bi morali v sedanjem času, ko nas na to opozarja tudi zaostrena gospodarska situacija, že izvajati.

Žal nam praksa kaže, da v naši občini inovacijska dejavnost v večini kolektivov še ni dobila ustrezne podpore. Če bi razmere ocenjevali samo po nekaterih zadnjih aktivnostih, bi lahko celo ugotovili, da ni interesa pri najodgovornejših vodilnih delavcih OZD oziroma ta interes ni potrjen z dejanji.

Da je odnos do inovacijske dejavnosti v naši občini res neustrezen, se je pokazalo tudi na zadnjem seminarju, ki ga je pripravila Občinska raziskovalna skupnost. Kljub napovedanim temam »Inovacijska kultura OZD« in »Z inoviranjem iz krize« — predavala sta tov. Milan Hudnik in Matjaž Mulej, se je od vseh vabljenih direktorjev DO, TOZD, vodij razvoja in posameznikov, ki jim je razvojna dejavnost poklicna dolžnost, seminarja udeležil le en direktor — od petih opravičenih in še 11 posameznikov.

Devetinširideset OZD s področja gospodarstva in negospodarstva naše občine tako tudi praktično dokazuje, da nima poslušna niti za tiste oblike usposabljanja svojih najodgovornejših delavcev, katere jim brezplačno nudijo zunanje institucije.

Tudi odgovori na vprašalnik občinskega sveta ZS o inovacijski dejavnosti kažejo, da v kolektivih temu posvečajo premalo pozornosti. Ob obravnavi zaključnih računov odgovorne službe delavcem ne prikažejo, kolikšen del dohodka je bil ustvarjen iz inovacij in koliko je bilo izplačanih nadomestil avtorjem tehničnih izboljšav in koristnih predlogov.

Podatki o poslovanju organizacij združenega dela kažejo, da imajo kolektivi, v katerih je inovacijska dejavnost zaživel, manj težav kot drugi, čeprav to ni nujno posledica samo te dejavnosti. V letu 1986 in prvih devetih mesecih 1987 je po zbranih podatkih inovacij

ska dejavnost zadovoljiva samo v naslednjih kolektivih: GPG, TOZD KLO, IMP Livar, Kovinastroj, Iskra Zmaj Šentvid. Odgovori predsednikov osnovnih organizacij zveze sindikatov kažejo, da pri vodilnih delavcih OZD ni ovir, da bi inovacijska dejavnost zaživele, kar pomeni, da nam manjka samo zagnancev, ki bodo pripravili hitreje stopati po poti v inovacijsko družbo.

Odbor za pospeševanje inovacijske dejavnosti pri Raziskovalni skupnosti občine Grosuplje je v ta namen že organiziral raziskovalno dejavnost v osnovnih šolah Grosuplje, Dobrepolje, Stična in Šentvid, da bi tako že učenec zainteresiral za to dejavnost. Razvojno raziskovalne naloge so tako že prijavile osnovne šole Šentvid in Srednja šola Ivančna gorica. Učenci in učitelji na teh šolah bodo tako raziskovali:

1. učinkovitost kmetijske mehanizacije na produktivnost na razdrobljenih in gosto razparceliranih zemljišč,

2. sposobnost glavnih činiteljev za rast in življenje na raziskovalnem območju (tla, voda, ozračje),
3. primerjavo zdajšnjih rastlinskih kultur z optimalnimi glede na lastne razmere,

4. možnosti pridobivanja bio plina na farmi Stična z ekološkega in ekonomskega vidika,
5. razvoj rotacijske črpalke za tekočine in mulj.

Posamezne raziskovalne naloge so dovolj zanimive, da so lahko izziv tudi za kolektive, zato pričakujemo, da bodo na šolah pri tem raziskovalnem delu dobili pomoč tudi od tam.

Da bi inovacijski način mišljenja in inovatorska dejavnost postala sestavni del vsakega delovnega procesa, so v okviru Občinske raziskovalne skupnosti in Občinskega sveta Zveze sindikatov že narejeni prvi koraki za ustanovitev društva izumiteljev in avtorjev tehni-

čnih izboljšav (DIATI) v Grosupljem. Ustanovljen je iniciativni odbor, ki bo pripravil vse potrebno za ustanovno skupščino društva. Okvirni program dela predvideva, da bodo člani delovali predvsem na naslednjih področjih: izobraževanje in usposabljanje za uvajanje inventivne dejavnosti v vsa okolja seznanjanje s predpisi, ki urejajo vprašanja inovacij in patentov, izmenjava izkušenj med sabo in člani drugih društev DIATI itd.

Naj ob zaključku tega, morda za koga preveč kritičnega zapisa ponovno apeliramo na vse vodilne delavce v kolektivih, da store vse, da bomo lahko ob naslednjem zapisu poročali o doseženih uspehih.

Vse, ki se aktivno ukvarjate z izumiteljskim delom, tehničnimi izboljšavami in koristnimi predlogi, in vse, ki to dejavnost podpirate, prosimo, da sporočite svoj naslov na Občinski svet Zveze sindikatov, Grosuplje, Kolodvorska 2 (telefon 771-113). Vse, ki se boste javili, moro povabiti na ustanovni občni zbor društva DIATI, ki bo predvidoma v januarju 1988.

Občinski svet ZS Grosuplje

Izročitev državnih odlikovanj

Ob 29. novembru — dnevu republike — so se zbrali predstavniki družbenopolitičnega življenja občine na slovesnosti, kjer so bila izročena državna odlikovanja tistim, ki že dlje časa aktivno prispevajo k razvoju naše občine.

Slovesen nagovor je imel Franc Gruden, predsednik skupščine občine, ki je med drugim dejal: »Naša produktivnost se bo vsak dan bolj merila z dejanji in vse manj z besedami. Zaupati moramo v ustvarjalno sposobnost in moč občanov in to nenehno razvijati.«

Del te sposobnosti in moči predstavljajo prav gotovo tudi današnji oblikovanci, ki so s prizadevnostjo, veliko

energije, znanjem, samoiniciativnostjo, odrekanjem prispevali pomemben delež za napredek in graditev nove Jugoslavije in prav zato jih je predsedstvo SFRJ odlikovalo, in sicer:

Red zasluga za narod s srebrno zvezdo sta prejela

Štefan Horvat za dolgoletno in zavzeto delovanje v družbenopolitičnih organizacijah — predvsem v organih SZDL, ZSS, ZRVS, v delegatskem sistemu in na področju likovne dejavnosti — (razstave, delo z mladimi);

Anton Krašovec za dolgoletno uspešno delo pri vodenju Komunalnega podjetja in prispevek pri izgradnji šte-

vilnih komunalnih objektov v občini, v organih cestne, vodne, zavarovalne skupnosti ter stanovanjsko-komunalne banke, v občinski SIS požarnega varstva in v KS Staro apno.

Red dela s srebrnim vencem so prejeli:

Cveto Bunc za uspešno vodenje veterinarskega zavoda Krim, ki dosegla nadpovprečno kvaliteto storitev in velike dosežke na vseh področjih v preventivnem in kurativnem delovanju in je kot nosilec združevanja sosednjih zavodov v Veterinarski zavod ljubljanske regije postal vodilni v republiki, za aktivno delovanje v družbenopolitičnih organizacijah in delegatskem sistemu ter strokovnih društvih, združenjih in poslovnih skupnostih.

Anton Pečnikar za zasluge pri doseženem razvoju in uspehih pogodbene organizacije združenega dela Elektro-service, katere ustanovitelj je — izgradnja poslovne zgradbe in skladiščnih proizvodnih prostorov, stalna skrb za kadre, razvoj samouprave in delovanje DPO, za angažiranje v organih gospodarske zbornice in združenju drobnega gospodarstva;

Milan Vrhovec za prispevek k razvoju občine na področju komunalne dejavnosti, predvsem izgradnji cest, vodovodnega omrežja in PTT linij, za uspehe pri organizaciji delovanja mladinskih delovnih brigad v občini, za dolgoletno in uspešno delovanje ter zasluge pri razvoju krajevne skupnosti Stična, kjer je oziroma še opravlja vrsto dolžnosti v SZDL, svetu KS in KUD.

III. GLOBALNI MATERIALNI OKVIRI DRUŽBENO-EKONOMSKEGA RAZVOJA V LETU 1988

Z resolucijo za leto 1988 moramo zagotoviti gibanje osnovnih kazalcev razvoja v skladu z opredelitvami širše družbenopolitične skupnosti in v skladu z nalogami, ki izhajajo iz družbenega plana razvoja občine Grosuplje za obdobje 1986—1990. Tako predvidevamo v letu 1988 naslednje stopnje rasti osnovnih kazalcev razvoja.

	občina 1988
družbeni produkt	2,0
število zaposlenih	1,0
— v gospodarstvu	1,1
— v negospodarstvu	0,0
produktivnost dela	1,5
fizični obseg proizvodnje	2,5
— industrija	2,5
— kmetijstvo	2,0
— gradbeništvo	0,0
izvoz	4,5
— konvertibila	5,0
— kliring	4,0
uvoz	4,5
osebna poraba	1,0
skupna poraba	0,0
splošna poraba	0,0
delež akumul. v dohodku	20,0
vlaganje za gosp. investicije	5,0

Navedeni materialni okviri razvoja so usmerjeni predvsem v usklajevanje vseh oblik porabe z materialnimi možnostmi gospodarstva. Tudi ukrepi širše družbenopolitične skupnosti so usmerjeni v omejevanje porabe, zato se predlaga ničelna realna rast vseh vrst porabe razen investicijske.

IV. NALOGE IN USMERITVE NA PODROČJU GOSPODARSKEGA RAZVOJA IN GOSPODARSKE INFRASTRUKTURE

1. Industrija

Osnovne naloge Inudustrije v letu 1988 so:

- povečanje fizičnega obsega proizvodnje preko večje produktivnosti dela in boljšega izkoristka strojne opreme,
- zadržati vsaj tak nivo vključenosti v mednarodno menjavo dela, ki bo omogočala nadomeščanje izpada povpraševanja na domačem trgu na področju izvoza, in čim bolj nemoteno oskrbo proizvodnje z reprodmateriali na področju uvoza,
- analizirati proizvodne programe s tržnega in tehnološkega vidika, posebno to velja za lesno in tekstilno industrijo. Na osnovi tega se je potrebno usmeriti v dopolnjevanje in moderniziranje proizvodnih programov tudi na osnovi večjega vključevanja drobnega gospodarstva,
- z vlaganji zagotoviti izboljšanje stanja v odpisanosti osnovnih sredstev; vso amortizacijo usmeriti v obnavljanje strojne opreme,
- zagotavljati ustrezno kadrovske strukture, v kar je dolgoročno potrebno usmeriti tudi študijsko politiko,
- z operativnejšimi sanacijskimi programi je potrebno hitreje odpravljati razloge za motnje v poslovanju in jih pravočasno odkrivati, tu je potrebno upoštevati tudi možnosti večjega sodelovanja med gospodarstvom občine,
- konkretna vlaganja v strojno opremo se predvidevajo v Iskri Zmaj, TOZD Specialne baterije, Lesnini, TOZD Sinoles, Lesnini, TOZD Splošno mizarstvo, Univerzal; Kovinastroj pa predvideva izgradnjo proizvodne enote pomivalne tehnike in servisa.

2. Kmetijstvo in gozdarstvo

V okviru težkih ekonomskih razmer (zaščitne cene), ki so kmetijstvu dane, je potrebno:

- povečati odkup in s tem tržno proizvodnjo kmetijskih proizvodov,
- stalno dograjevati organizacijo zasebne kmetijske proizvodnje glede na njen prevladujoč položaj v občini,
- s pomočjo pospeševalne službe usmerjati kmetijstvo v intenziviranje kmetijske proizvodnje,
- povečevati hektarske pridelke na osnovi dviga tehnologije predelave,
- glede na spremembo obračunskega sistema je potrebno zagotoviti vsaj taka sredstva za pospeševanje kmetijstva v okviru SIS za pospeševanje proizvodnje hrane in zagotavljanja osnovne preskrbe, ki bodo omogočala izvajanje programa v obsegu kot v predhodnih letih,
- pospešiti aktivnosti na področju uresničevanja družbenega plana glede usposabljanja kmetijskih zemljišč,
- v okviru gospodarstva omogočiti nemoteno oskrbo lesne industrije s potrebnim kvalitetnim lesom.

3. Gradbeništvo

V letu 1988 ne moremo pričakovati večjega razmaha dejavnosti in izboljšanja pogojev poslovanja, zato je potrebno predvsem:

- povečati prizadevanja za večjo vključenost v mednarodno menjavo dela in s tem nadomeščati izpad povpraševanja na domačem trgu,
- iskati možnosti za vzpostavitev dopolnilnega programa v večjem obsegu glede na velike negotovosti v stanovanjski izgradnji; s tem bi dosegli večjo fleksibilnost na trgu,
- nadaljevati s prizadevanji za vzpostavljanje novih industrijskih programov (TOZD KLO, Instalacije, POZD Elektro-service),
- Instalacije predvidevajo začetek priprav za izgradnjo proizvodne hale.

4. Gostinstvo in turizem

V letu 1988 so osnovne naloge gostinstva in turizma naslednje:

- dopolnjevanje celovitost gostinsko-turistične ponudbe in povečevati kvaliteto te ponudbe,
- aktivnosti usmeriti na področje obsežnejše in celovitejšie predstavitve turističnih možnosti občine v sodelovanju med turistično zvezo in OZD s področja gostinstva in turizma,
- nadaljevati revitalizacijo posameznih turističnih potencialov občine kot so: Polzevo, Stična, posebno pa še Taborska jama glede na kritično stanje,
- stremeti za večjo kvaliteto ponudbe v okviru gostinstva zasebnega sektorja z večjim usmerjanjem v gostilne in manj v bifeje,
- TOZD Motel bo preuredil prenočitveni del in začel z izgradnjo novih rekreacijskih objektov, TOZD Polzevo pa predvideva dograditev — adaptacijo lokala Grosupelčan ter ureditev lokala v okviru novega obrtnega doma v Grosupljem.

5. Trgovina

V okviru dejavnosti trgovine moramo v letu 1988 nadaljevati s popostritvijo ponudbe in omogočiti nemoteno osnovno preskrbo, prav tako pa:

- preveriti položaj manjših trgovin na podeželju in v primeru, da niso ekonomsko rentabilne, pa iskati možnosti za organizacijo teh trgovin v okviru samostojnega osebnega dela občanov,
- analizirati dejavnost trgovin v lasti kmetijskih zadrug s stališča njihovega prispevka k uspešnosti poslovanja posamezne KZ,
- zadržati nivo oskrbe z vidika teritorialne zastopanosti trgovin,
- TOZD Veleprodaja se bo usmerila v avtomatsko obdelavo podatkov, TOZD Maloprodaja pa predvideva izgradnjo poslovnokulturnega objekta v Stični.

6. Promet in zveze

V okviru DO Avtoprevoz je treba proučiti možnosti za večjo vključenost v mednarodni promet na osnovi modernizacije voznega parka.

Skupnost za ceste občine Grosuplje planira za leto 1988 naslednje rekonstrukcije odsekov cest: Perovo—Polica—Višnja gora, odcep za SC Josip Jurčič, odsek Kompolje—meja občine, Zagradec—Ambrus, Videm—Kompolje, Podtabor—Velike Lipljene, Cikava—Perovo in Podgorica—Zagorica.

Rekonstrukcije bodo potekale po načelih sofinanciranja, ki so opredeljene s srednjeročnim planom skupnosti za ceste občine Grosuplje za obdobje 1986—1990 (50% delež KS in 50% delež skupnosti za ceste).

7. Obrt in osebne storitve

V letu 1988 je potrebno predvsem:

- ustvariti stimulativne pogoje za delovanje obrti v zasebnem sektorju na področju davčne politike in prostorskega urejanja, pa tudi pogojev za pridobitev obrtnih dovoljenj za zasebni sektor,
- povečevati zainteresiranost večjih OZD za večjo kooperacijo z drobnim gospodarstvom, tudi v smislu prenosa tehnologije, ki za večje OZD ni več perspektivna in je zanje predraga,
- širitev dejavnosti obrtne zadruge v smislu dopolnjevanja njene dejavnosti tudi na druga področja povezovanja samostojnih obrtnikov,
- začeti ustanavljati sklad za pospeševanje drobnega gospodarstva,
- nadaljevati s pridobivanjem prostorskih pogojev za razvoj obrti (obrtne cone),
- več aktivnosti usmeriti v razvoj storitvene obrti v urbanih centrih, v kar je potrebno usmeriti tudi možnosti stanovanjskega fonda slabše kvalitete, ki zahteva relativno manjša vlaganja v poslovni prostor,
- spodbujati aktivnosti za domačo in umetno obrt,

Prejemniki državnih odlikovanj — z leve proti desni stojijo: Štefan Horvat, Anton Pečnikar, Milan Vrhovec in Anton Krašovec (foto: L. Rozman)